

Последнитѣ думи отъ тази кратка речъ се изказаха съ трогателенъ, почти плачевенъ гласъ.

Царьтъ ги изслуша съ голѣмо внимание и, когато взе да отговаря, българскитѣ делегати съгледаха въ лицето му капки сълзи. Дълбоко трогнати, тѣ му се повторно поклониха. Той пое думата отново и благодари за изказанитѣ чувства. Той имъ каза да не се отчайватъ, защото работата наскоро ще се свърши благополучно. Той прибави после следнитѣ думи, които привождамъ тукъ буквално:

„Азъ обичамъ мира и желая да се свърши всичко миролюбиво. Не зная, какво мислятъ да правятъ другитѣ, въ случай че Турция не приеме доброволно това, що ѝ се предлага, но азъ нѣма да се задоволя тозъ пътъ съ голи думи и съ голи обещания. Ако работата не се свърши миролюбиво, както азъ желая това отъ все сърдце, и ако другитѣ се задоволятъ само съ думи, ние ще призовемъ на наша помощъ Бога, ще тръгнемъ напредъ и ще изпълнимъ длъжността си. Съобщете това, което ви казвамъ, на ония, които ви сж изпратили“.

Следъ това царьтъ ни подаде ржка, ние му се поклонихме и се оттеглихме, покъртени до дълбочинита и на душата си и на сърдцето си отъ царския приемъ и отъ царскитѣ сълзи.

Двадесетъ и седемъ години по-късно сж се изминали отъ онова време, но азъ като че да виждамъ още предъ себе си благородното и симпатично лице на Царя-Освободителъ, прошарено съ сълзи за българския народъ.

Поклонъ предъ паметъта му!

Излишно е да разказвамъ тукъ съ какви впечатления и чувства излѣзохме ние отъ тая извънредна ауденция и подиръ тия царски увѣрения. У насъ не оставаше вече ни сѣнка съмнение, че въ неизследувемитѣ Божии съдби дрънналъ бѣ вече часътъ за подобрене участиа на българския народъ. Рускиятъ царъ бѣ проговорилъ вече за това, а думата на руския царъ въ такъвъ случай не може да бжде гола дума. — Азъ не се въздържахъ, щомъ излѣзохъ отъ тая аудиенция, да припна при добрия и благородния Жомини и съ негово съгласие да изпратя на добрия ми тѣстъ, покойния Дим. Ив. Гешовъ, една телеграма чрезъ руското въ Цариградъ посолство, въ която му съобщавахъ царскитѣ думи и царскитѣ сълзи“.

Въ Петербургъ българскитѣ делегати посетили още нѣкои държавници и общественици, били на вечеря у князь Горчакова, явили се на престолонаследника Александъръ Александровичъ, който сжщо билъ така заинтересуванъ съ съдбата на България